

2005. december 15., csütörtök

P6_TA(2005)0519

A csökkent mozgásképességű személyek jogai a repülőutak alatt ***I

Az Európai Parlament jogalkotási állásfoglalása a légi járműveken utazó csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2005)0047 – C6-0045/2005 – 2005/0007(COD))

(Együttdöntési eljárás: első olvasat)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság által az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett javaslatra (COM(2005)0047) ⁽¹⁾,
 - tekintettel az EK-Szerződés 251. cikkének (2) bekezdésére és 80. cikkének (2) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság a javaslatot a Parlamentnek benyújtotta (C6-0045/2005),
 - tekintettel eljárási szabályzatának 51. cikkére,
 - tekintettel a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság jelentésére (A6-0317/2005),
1. jóváhagyja a Bizottság javaslatát, annak módosított formájában;
 2. felhívja a Bizottságot, hogy forduljon ismét a Parlamenthez, ha lényegesen módosítani kívánja a javaslatot vagy annak helyébe másik szöveget kíván léptetni;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak.

⁽¹⁾ A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

P6_TC1-COD(2005)0007

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2005. december 15-én került elfogadásra a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló .../2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(EGT vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 80. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárással összhangban ⁽³⁾,

⁽¹⁾ HL C 24., 2006.1.31., 12. o.

⁽²⁾ HL C [...], [...], [...] o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2005. december 15-i álláspontja.

2005. december 15., csütörtök

mivel:

- (1) A légi szolgáltatások egységes piacának a polgárok javát kell szolgálnia. Ezért a **fogyatékkal élő, illetve** csökkent mozgásképességű személyek számára biztosítani kell a légi közlekedéshez való, *más polgárok* lehetőségeivel összehasonlítható hozzáférést, függetlenül attól, hogy a csökkent mozgásképességet fogyatékoságuk, koruk vagy **bármely** más tényező okozza. **A fogyatékkal élő és csökkent mozgásképességű személyeket a többi polgárhoz hasonlóan megilleti szabad mozgáshoz, a szabad választáshoz és a hátrányos megkülönböztetéstől mentes bánásmóddhoz való jog. Ez a légi közlekedésben éppúgy érvényes, mint az élet egyéb területein.**
- (2) Ennek megfelelően gondoskodni kell a **fogyatékkal élő, illetve** csökkent mozgásképességű személyek szállításáról, és – jogszabályban meghatározott, indokolt biztonsági okok kivételével – nem szabad szállításukat megtagadni **fogyatékoságuk, illetve** mozgásképtelenségük okán. **A fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű utas helyfoglalásának kiadását megelőzően a légi fuvarozóknak, képviselőiknek és az utazásszervezőknek lehetőségeikhez mérten mindent meg kell tenniük, hogy meggyőződjenek arról, fennáll-e olyan biztonsági ok, amely meggátolná, hogy a kérdéses utasok számára az adott járaton helyet biztosítsanak.**
- (3) Ez a rendelet nem érinti az utasokat megillető egyéb jogokat, amelyek a közösségi jog, különösen a szervezett utazási formákról szóló, 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelv⁽¹⁾, valamint a vizszaútasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁾ állapított meg. **Amennyiben egyazon esemény bekövetkezte folytán az utas a fenti jogszabályok bármelyike és e rendelet alapján egyaránt jogosulttá válik visszatérítésre vagy átfoglalásra, az érintett személy e jogát csak egyszer gyakorolhatja, saját választása szerint.**
- (4) Annak érdekében, hogy biztosítható legyen a **fogyatékkal élő és a** csökkent mozgásképességű személyek más polgárok lehetőségeivel összehasonlítható hozzáférése a légi közlekedéshez, a repülőtereken és a repülőgépek fedélzetén **a szükséges személyzet és felszerelés biztosítása révén** segíteni kell őket sajátos szükségleteik kielégítésében. A társadalmi beilleszkedés érdekében ehhez a segítséghez az érintett személyeknek **tovább díj megfizetése nélkül** kell hozzájutniuk.
- (5) A Szerződés hatálya tartozó tagállami területen található repülőtereken nyújtandó segítségnek többek között lehetővé kell tennie, hogy a **fogyatékkal élő és a** csökkent mozgásképességű személyek a repülőtér egy kijelölt érkezési pontjáról eljussanak a repülőgépig, továbbá a repülőgéptől eljussanak a repülőtér egy kijelölt távozási pontjáig, beleértve a be- és kiszállást is. **Ilyen pontokat kell kialakítani legalább a terminálpületek főbejáratainál, az utasfelvételi pultoknál, a vasút-, helyi érdekű vasút-, földalatti-, busz- és taxiállomásokon és más kiszállási pontokon, valamint a repülőtéri autóparkolóknál.** A segítségnyújtást úgy kell megszervezni, hogy a fennakadások és a késlekedések kizárhatók legyenek, miközben gondoskodni kell a Közösségen belüli, az igénybe vett repülőtértől és légi fuvarozótól függetlenül magas színvonalú, egységes szolgáltatásról és az erőforrások lehető leghatékonyabb kihasználásáról.
- (6) E célok elérése érdekében a repülőtéren a **magas színvonalú segítségnyújtás biztosítása** egy központi **szerv feladata kell, hogy legyen.** Mivel a repülőtér vezetése a repülőtér teljes területén központi szerepet játszik a szolgáltatások biztosításában, ezt **az általános** feladatot is neki kell ellátnia.
- (7) **A repülőtér vezetése maga is biztosíthatja a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyeket megillető segítségnyújtást.** Ennek alternatívájaként tekintettel **egyes utazásszervezők és légi fuvarozók múltban játszott pozitív szerepére, a vezetés harmadik feleket is megbízhat e segítségnyújtás biztosításával, a vonatkozó közösségi jogszabályok alkalmazásának sérelme nélkül, beleértve a közbeszerzésre vonatkozó jogszabályokat is.**

⁽¹⁾ HL L 158., 1990.6.23., 59. o.

⁽²⁾ HL L 46., 2004.2.17., 1. o.

2005. december 15., csütörtök

- (8) A segítségnyújtást úgy kell finanszírozni, hogy *annak terhe* egyenlően oszljon meg a repülőteret használó valamennyi utas között, és elkerülhető legyen a **fogyatékkal élő, illetve** csökkent mozgásképességű személyek szállításában való ellenérdekeltség. A finanszírozás legalkalmasabb módjának az látszik, ha a repülőteret használó légitársaságok a repülőterre érkező és az onnan induló utasaik számával arányos mértékű díjat fizetnek.
- (9) *Annak érdekében, hogy a légi fuvarozóknak felszámított díjak arányosak legyenek a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyeknek nyújtott segítséggel, és hogy e díjakat ne fordíthassák a repülőter vezetése által nem e segítségnyújtással összefüggésben végzett egyéb tevékenységek finanszírozására, a díjak elfogadásának és alkalmazásának teljesen átláthatónak kell lennie. Ennek megfelelően a közösségi repülőterek földi kiszolgálási piacára való bejutásról szóló, 1996. október 15-i 96/67/EK tanácsi irányelv⁽¹⁾ és különösen a számvitel elkülönítéséről szóló rendelkezések alkalmazandók minden olyan esetben, amikor e rendelettel ez nem áll ellentmondásban.*
- (10) Annak érdekében, hogy a **fogyatékkal élő és a** csökkent mozgásképességű személyeknek tényleges lehetősége legyen utazni a légi járműveken, a légi fuvarozókat kötelezni kell arra, hogy a repülőgép fedélzetén biztosítsák a segítségnyújtás bizonyos formáit.
- (11) *A fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyeket megillető segítségnyújtás és a személyzeti képzés megszervezése során a repülőterek és a légi fuvarozók figyelembe kell, hogy vegyék a csökkent mozgásképességű személyek földi kiszolgálására vonatkozó magatartási kódexet, amelyet az Európai Polgári Repülési Konferencia (ECAC) fogadott el az ECAC 30. sz. dokumentum J. mellékleteként (a továbbiakban: ECAC Magatartási Kódex).*
- (12) *Az új repülőterek és terminálok tervezésével, vagy a meglévők nagyszabású átalakításával kapcsolatos döntések meghozatala során a repülőter vezetésének lehetőség szerint figyelembe kell vennie a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek igényeit. Hasonlóképp, amennyire lehetséges, a légi fuvarozóknak is figyelembe kell venniük az ilyen utasok igényeit az új vagy újonnan átalakítandó repülőgépek tervezésével kapcsolatos döntések meghozatala során.*
- (13) *Szigorúan be kell tartani a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁽²⁾ annak érdekében, hogy biztosított legyen a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek magánéletének tiszteletben tartása, valamint az, hogy a kért információ kizárólag az e rendeletben megállapított segítségnyújtási kötelezettség teljesítésére korlátozódjon és ne használják fel a szolgáltatást kérő utasok ellen.*
- (14) *A légi járműveken utazóknak nyújtott valamennyi információt olyan alternatív formákban is biztosítani kell, amelyet a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű utasok is fel tudnak használni, és azokat legalább azokon a nyelveken kell közölni, mint a többi utas számára biztosított információt.*
- (15) *Ha a repülőtéri kezelés vagy repülőgép fedélzetén történő szállítás során kerekesszékek, egyéb, mozgást segítő berendezések és segítő eszközök elvesznek vagy megrongálódnak, az utast, akihez ezek az eszközök tartoznak, kártérítésben kell részesíteni, összhangban a nemzetközi, közösségi és nemzeti jogi előírásokkal.*
- (16) *Az a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy, aki úgy véli, hogy e rendeletet megsértették, fel kell hogy hívja a repülőter vezetésének, vagy adott esetben az érintett légi fuvarozónak a figyelmét az ügyre. Ha panaszára a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy nem talál kielégítő megoldást, akkor lehetőséget kell biztosítani, hogy panaszt tehessen az érintett tagállam által e céllal kijelölt szervnél vagy szerveknél.*
- (17) *Repülőtéri segítségnyújtásra vonatkozó panasszal a repülőter helye szerinti tagállam által kijelölt nemzeti szervhez vagy szervekhez kell fordulni. Légi fuvarozó által nyújtott segítségnyújtásra vonatkozó panasszal azon tagállam által kijelölt nemzeti szervhez vagy szerveihez kell fordulni, amely a légi fuvarozó engedélyét kiadta.*

⁽¹⁾ HL L 272., 1996.10.25., 36. o. Az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított irányelv.

⁽²⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o. Az 1882/2003/EK rendelet által módosított irányelv.

2005. december 15., csütörtök

- (18) Mivel a tervezett intézkedés céljait – azaz a tagállamok mindegyikében nyújtandó magas színvonalú és egységes védelmet és segítséget, valamint annak biztosítását, hogy az egységes piacon a gazdasági szereplők összehangolt feltételek között működjenek – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az intézkedés terjedelme vagy hatásai miatt azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének megfelelően. Az e cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az említett célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (19) A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az e rendelet megszegése esetén alkalmazandó szankciókat, és biztosítaniuk kell a szankciók alkalmazását. A szankcióknak – **amelyek magukban foglalhatják az érintett személy számára fizetendő kártérítés elrendelését is** – hatékonyak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.
- (20) A tagállamoknak felügyelniük és biztosítaniuk kell, hogy a légi fuvarozók betartsák ezt a rendeletet, és ki kell jelölniük egy megfelelő szervezet a jogérvényesítéssel összefüggő feladatok elvégzésére. Ez a felülyeleti kötelezettség nem érintheti a **fogyatékkal élő és a** csökkent mozgásképességű utasok azon jogát, hogy jogorvoslatért a nemzeti jog szerint bírósághoz forduljanak.
- (21) E rendelet tiszteletben tartja azokat az alapvető jogokat és megfelel azoknak az alapelveknek, amelyeket különösen az Európai Unió alapjogi chartája állapít meg.
- (22) **A gibraltári repülőtér használatát érintő fokozottabb együttműködésre vonatkozó szabályokról megállapodás született Londonban 1987. december 2-án a Spanyol Királyság és az Egyesült Királyság között a két ország külügyminiszterei által kiadott közös nyilatkozat formájában. E szabályok gyakorlati alkalmazása azonban még várat magára,**

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Cél és hatály

- (1) Ez a rendelet szabályokat állapít meg annak érdekében, hogy a légi járműveken utazó, **fogyatékkal élő és** csökkent mozgásképességű személyek védettek legyenek **a hátrányos megkülönböztetéssel szemben, és biztosított legyen számukra a megfelelő segítségnyújtás.**
- (2) E rendelet rendelkezései azokra a **fogyatékkal élő, illetve** csökkent mozgásképességű személyekre alkalmazandók, **akik kereskedelmi légi utasszállítást vesznek igénybe vagy szándékoznak igénybe venni repülőtéri indulás, érkezés vagy átszállás esetén, amennyiben a repülőtér a Szerződés hatálya alá tartozó tagállami területen található.**
- (3) **Ezenkívül** a 3., 4. és 10. cikket akkor is alkalmazni kell, ha az utas harmadik országban található repülőtérrel utazik a Szerződés hatálya alá tartozó tagállami területen található repülőtérre, **amennyiben az** üzemeltető légi fuvarozó közösségi légi fuvarozó.
- (4) Ez a rendelet nem érinti az utasokat a 90/314/EGK irányelv, valamint a 261/2004/EK rendelet alapján megillető jogokat.
- (5) **Amennyiben e rendelet rendelkezései ellentétesek a 96/67/EK irányelv rendelkezéseivel, e rendelet alkalmazandó.**
- (6) **E rendeletnek a gibraltári repülőtérre való alkalmazása nem sértheti a Spanyol Királyságnak, illetve az Egyesült Királyságnak a repülőtérre is magában foglaló terület feletti szuverenitással kapcsolatos jogvitával kapcsolatban kialakított jogi álláspontját.**
- (7) **E rendeletnek a gibraltári repülőtérre való alkalmazását a Spanyol Királyság és az Egyesült Királyság külügyminiszterei által 1987. december 2-án kiadott közös nyilatkozatban foglalt szabályok alkalmazásáig fel kell függeszteni. Spanyolország és az Egyesült Királyság kormánya tájékoztatja a Tanácsot az említett szabályok alkalmazása megkezdésének időpontjáról.**

2005. december 15., csütörtök

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

- a) **„fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy”**: bármely személy, akinek mozgásképessége a közlekedés során bármilyen fizikai (érzék- vagy mozgásszervi, állandó vagy időleges) fogyatékoság, értelmi **fogyatékoság, vagy** más fogyatékosághoz vezető ok, **illetve kor** miatt korlátozott, és akinek helyzete **kellő** figyelmet igényel, és szükségessé teszi az összes utas rendelkezésére álló szolgáltatás hozzáférhetőségét a kérdéses személy egyéni igényeihez;
- b) „légi fuvarozó”: érvényes üzemeltetési engedéllyel rendelkező légi közlekedési vállalkozás;
- c) „üzemeltető légi fuvarozó”: olyan légi fuvarozó, amely egy utassal vagy az utassal szerződéses jogviszonyban álló más jogi vagy természetes személlyel kötött szerződés szerint repülést végrehajt, vagy végrehajtani szándékozik;
- d) „közösségi légi fuvarozó”: olyan légi fuvarozó, amely a légi fuvarozók engedélyezéséről szóló, 1992. július 23-i 2407/92/EGK tanácsi rendelet⁽¹⁾ értelmében valamely tagállam által megadott érvényes üzemeltetési engedéllyel rendelkezik;
- e) „utazásszervező”: a légi fuvarozó kivételével a 90/314/EGK irányelv 2. cikkének 2. és 3. pontja értelmében vett szervező vagy közvetítő;
- f) „a repülőtér vezetése” **vagy „a vezetés”**: az a szerv, amelynek a nemzeti jogszabályok alapján feladata különösen a repülőtéri létesítmények igazgatása és kezelése, és a repülőtéren vagy repülőtérrendszeren belül jelen lévő különféle üzemeltetők tevékenységeinek összehangolása valamint ellenőrzése;
- g) „a repülőtér használója”: minden olyan természetes vagy jogi személy, akinek, illetve amelynek feladata légi közlekedés útján utasok fuvarozása a kérdéses repülőtérre vagy repülőtérről;
- h) „a repülőtér használóinak bizottsága”: a repülőtér használói vagy az azokat képviselő szervezetek képviselőiből álló bizottság;
- i) „helyfoglalás”: az a tény, hogy az utasnak jegye vagy más olyan igazolása van, amely jelzi, hogy a helyfoglalást a légi fuvarozó vagy az utazásszervező elfogadta, és nyilvántartásba vette;
- j) **„repülőtér”**: bármely földterület, amelyet kimondottan repülőgépek leszállására, felszállására, és repülőgépekkel végzett manőverezésre alakítottak ki, beleértve az olyan kapcsolódó létesítményeket, amelyekre e műveletek végzéséhez a repülőgépek forgalma és kiszolgálása során szükség lehet, beleértve a kereskedelmi légi közlekedés kiszolgálásához szükséges létesítményeket;
- k) **„repülőtéri autóparkoló”**: a repülőtérrel használó utasok közvetlen használatára kialakított, a repülőtér körzetében lévő, vagy a repülőtér vezetésének közvetlen ellenőrzése alá tartozó autóparkoló;
- l) **„kereskedelmi célú légi utasszállítás”**: a légi fuvarozó által önállóan vagy csomag részeként, ellenérték fejében, a nyilvánosság számára ajánlott menetrend szerinti vagy nem menetrend szerinti légi utasszállításra irányuló szolgáltatás.

3. cikk

A szállítás megtagadásának tilalma

A légi fuvarozó, képviselője vagy az utazásszervező **fogyatékoság vagy** csökkent mozgásképesség okán nem tagadhatja meg:

- a) a helyfoglalás kiadását olyan repülőjáratra, amely az e rendelet hatálya alá tartozó repülőtérről indul vagy oda érkezik;
- b) a fogyatékkal élő illetve csökkent mozgásképességű személy beszállítását ilyen repülőtéren, amennyiben az érintett személy érvényes jeggyel és helyfoglalással rendelkezik.

⁽¹⁾ HL L 240., 1992.8.24., 1. o.

2005. december 15., csütörtök

4. cikk

Eltérések, különös feltételek és tájékoztatás

(1) A 3. cikk rendelkezéseitől eltérve a légi fuvarozó, képviselője vagy az utazásszervező **az alábbi esetekben megtagadhatja fogyatékkal élő, illetve** csökkent mozgásképességű személy számára helyfoglalás kiadását vagy e személy beszállítását **a fogyatékoság vagy csökkent mozgásképesség indokával**:

- a) amennyiben ez **nemzetközi, közösségi vagy nemzeti jog által vagy az érintett légi fuvarozó légi fuvarozási engedélyét kiállító hatóság által előírt biztonsági követelmények** teljesítése érdekében szükséges;
- b) **ha a repülőgép vagy ajtóinak mérete következtében a fogyatékkal élő, illetve** csökkent mozgásképességű személy beszállítása vagy szállítása **fizikailag** lehetetlen.

Amennyiben a helyfoglalás elutasításának alapja az első albekezdés a) vagy b) pontja szerinti indok, a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező a lehetséges mértékben mindent meg kell, hogy tegyen azért, hogy az érintett személy számára elfogadható alternatív lehetőségeket ajánljon fel.

Az olyan fogyatékkal élő illetve csökkent mozgásképességű személy számára, akinek beszállítását fogyatékosága vagy csökkent mozgásképessége miatt tagadták meg – valamint e cikk (2) bekezdésének alkalmazása esetén e személy kísérője számára –, a 261/2004/EK rendelet 8. cikke értelmében a jegy árának visszatérítését vagy átfoglalást kell felajánlani. A visszaszállítás vagy átfoglalás közötti választás joga az összes biztonsági követelmény megvalósulásától függően gyakorolható.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában foglaltakkal azonos feltételek esetén a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező előírhatja, hogy a fogyatékkal élő illetve csökkent mozgásképességű személyt az utazás során másik személy kísérje, aki képes a fogyatékkal élő illetve csökkent mozgásképességű személyt igényei szerint segíteni.

(3) A légi fuvarozó vagy képviselője köteles – hozzáférhető formában és legalább azokon a nyelveken, amelyeken a többi utassal közölték az információt – közzétenni a fogyatékkal élő személyek és a csökkent mozgásképességű személyek fuvarozása során alkalmazott biztonsági szabályokat, valamint a fuvarozásukra vagy mozgást segítő eszközeik fuvarozására vonatkozó, a repülőgép mérete miatt szükséges korlátozásokat. Az utazásszervező ezeket a biztonsági szabályokat és korlátozásokat köteles rendelkezésre bocsátani mindazon repülőjáratok vonatkozásában, amelyek az általa szervezett, értékesített vagy értékesítésre felkínált szervezett utazási formákban szerepelnek.

(4) **Ha a légi fuvarozó, a képviselője vagy az utazásszervező él az (1) vagy (2) bekezdésben foglalt lehetőséggel, akkor a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt haladéktalanul tájékoztatja ennek indokáról. Kérésre a légi fuvarozó, képviselője vagy az utazásszervező a kérést követő öt munkanapon belül köteles a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt írásban tájékoztatni ezen indokokról.**

5. cikk

Az érkezési és távozási pontok kijelölése

A repülőtér használóival – ha létezik, a repülőtér használóinak bizottságán keresztül –, valamint a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket képviselő érintett szervezetekkel együttműködve a repülőtér vezetése a helyi feltételek figyelembevétele mellett a repülőtér területén belül vagy a repülőtér vezetésének közvetlen ellenőrzése alatt álló helyen, mind a terminálpéldeteken belül, mind azokon kívül kijelöli azokat az érkezési és távozási pontokat, amelyeken a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek nehézség nélkül bejelenthetik megérkezésüket a repülőtérre, és kérhetik a segítségnyújtást. Ezen érkezési és távozási pontoknak, amelyeket a repülőtér vezetése a fogyatékkal élő és csökkent mozgásképességű személyek számára jelöl ki és ennek megfelelő jelzéssel lát el, alapvető információkkal kell szolgálniuk a repülőtérrel hozzáférhető formában.

6. cikk

Az információk továbbítása

(1) **A légi fuvarozók, képviselőik és az utazásszervezők kötelesek minden szükséges intézkedést megtenni annak érdekében, hogy a Szerződés hatálya alá tartozó tagállami területen található értékesítési pontjaikon – beleértve a telefonos és internetes értékesítést is – fogadják a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek segítségnyújtási igényeire vonatkozó bejelentéseket.**

2005. december 15., csütörtök

(2) *Ha a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező segítségnyújtási igényre vonatkozó bejelentést kap a 7. cikk (1) bekezdésében megállapított határidőn belül, a vonatkozó információt a járat közzétett indulási időpontja előtt legalább 36 órával továbbítja a következőknek:*

- az indulási, az érkezési és az átszállási repülőterek vezetésének, valamint
- az üzemeltető légi fuvarozó részére, ha a helyfoglalás nem az adott légi fuvarozónál történt, kivéve ha az üzemeltető légi fuvarozó adatai nem ismertek a bejelentés időpontjában, amely esetben az információt az első lehetséges alkalommal továbbítani kell.

A légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező minden egyéb esetben a lehető leghamarabb továbbítja az információkat.

(3) *A repülőjárat indulását követően az üzemeltető légi fuvarozó a lehető leghamarabb tájékoztatja a rendeltetési repülőtér vezetését az adott járaton utazó, I. mellékletben meghatározott segítségre igényt tartó fogyatékkal élő és csökkent mozgásképességű személyek számáról és a kért segítség jellegéről, amennyiben a rendeltetési repülőtér a Szerződés hatálya alá tartozó tagállami területen található.*

7. cikk

Repülőtéri segítségnyújtáshoz való jog

(1) *Amikor a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személy légi úton való továbbutazás céljából megérkezik a repülőtérre, a repülőtér vezetése köteles gondoskodni az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtás biztosításáról oly módon, hogy a kérdéses személy felszállhasson arra a repülőjára, amelyre helyfoglalással rendelkezik, amennyiben a kérdéses személy segítségnyújtással kapcsolatos egyéni igényeit az érintett légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező részére legalább a repülőjárat közzétett indulási időpontja előtt 48 órával bejelentették. Amennyiben az oda- és visszaútra vonatkozó szerződést ugyanazon légi fuvarozónál kötötték, a bejelentés kiterjed a visszautazáshoz igénybe vett járatra is.*

(2) *Amikor egy elismert vezető kutya használatára van szükség, a kutyának is helyet kell biztosítani, amennyiben erről értesítették a légi fuvarozót, annak képviselőjét vagy az utazásszervezőt a vezetőkutya repülőgépeken történő szállítására alkalmazandó nemzeti előírásoknak megfelelően, ha ilyen előírások léteznek.*

(3) *Az (1) bekezdés szerinti bejelentés hiányában a repülőtér vezetése köteles minden ésszerűen elvárható lépést megtenni annak érdekében, hogy az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtást oly módon biztosítsa, hogy a kérdéses személy felszállhasson arra a repülőjára, amelyre helyfoglalással rendelkezik.*

(4) *Az (1) bekezdés rendelkezéseit akkor kell alkalmazni, ha:*

a) a kérdéses személy bejelentkezik utasfelvételre:

- a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező által előre és írásban (beleértve az elektronikus utat is) megjelölt időpontban, vagy
- megjelölt időpont hiányában legalább egy órával a közzétett indulási időpont előtt; vagy

b) a kérdéses személy megérkezik az 5. cikkel összhangban kijelölt pontra a repülőtér határára belül:

- a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező által előre és írásban (beleértve az elektronikus utat is) megjelölt időpontban, vagy
- megjelölt időpont hiányában legalább két órával a közzétett indulási időpont előtt.

(5) *Ha a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személy átszáll egy olyan repülőtéren, amelyre e rendelet vonatkozik, vagy a légi fuvarozó vagy az utazásszervező másik repülőjára irányítja át arról a repülőjáratról, amelyre helyfoglalással rendelkezik, a repülőtér vezetése felelős azért, hogy az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtást oly módon biztosítsa, hogy a kérdéses személy felszállhasson arra a repülőjára, amelyre helyfoglalással rendelkezik.*

2005. december 15., csütörtök

(6) A **fogyatékkal élő vagy** csökkent mozgásképességű személynek az e rendelet hatálya alá tartozó repülőterre történő érkezésekor a repülőtér vezetése **felelős** az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtás biztosításáért oly módon, hogy a kérdéses személy eljuthasson az **5. cikkben** meghatározott repülőteri távozási pontra.

(7) A segítségnyújtásnak a lehető legteljesebb mértékben meg kell felelnie az egyes utasok egyéni igényeinek.

8. cikk

A repülőteri segítségnyújtásért való felelősség

(1) A repülőtér vezetése **felelős** az I. mellékletben meghatározott **segítségnyújtás biztosításáért, anélkül hogy további díjat számolna fel a fogyatékkal élő és** a csökkent mozgásképességű személyek számára.

(2) A vezetés maga is biztosíthat ilyen segítségnyújtást. Ehelyett lehetősége van arra is, hogy – a hatáskörén belül és minden esetben a 9. cikk (1) bekezdésében említett minőségi követelményekkel összhangban – egy vagy több másik féllel szerződjön a segítségnyújtás biztosítása érdekében. A repülőtér használóival együttműködve, a repülőtér használóinak bizottságán keresztül – amennyiben ilyen bizottság létezik –, a vezetés saját kezdeményezésére vagy a légi fuvarozók részéről érkező kérelemre köthet ilyen szerződést, és figyelembe kell vennie az érintett repülőteren meglévő szolgáltatásokat. Az ilyen irányú kérelem elutasítását a vezetések írásban indokolnia kell.

(3) A repülőtér vezetése e segítségnyújtás finanszírozására **hátrányos megkülönböztetés nélkül külön** díjat róhat ki a repülőtér használóira.

(4) E külön díjnak **ésszerűnek**, költségalapúnak és átláthatónak kell lennie, és mértékét a repülőtér vezetése a repülőtér használóival együttműködve, a repülőtér használóinak **bizottságán** – ha ilyen létezik – vagy bármilyen más megfelelő szervezeten keresztül állapítja meg. A díjat a repülőtér használói között a repülőterre és a repülőterről szállított teljes utasszám alapján kell felosztani.

(5) A repülőtér vezetése – a jelenlegi kereskedelmi gyakorlattal – összhangban elkülöníti a fogyatékkal élő és a csökkentett mozgásképességű személyeknek biztosított segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységeinek számlavezetését egyéb tevékenységeinek számlavezetésétől.

(6) A repülőtér vezetése a repülőtér használóinak bizottságán – ha ilyen létezik –, illetve egyéb megfelelő szervezeten keresztül, a repülőtér használói, valamint a 14. cikkben említett végrehajtási szerv vagy szervek részére rendelkezésre bocsátja azon beszedett díjak és a felmerült kiadások könyvvizsgált éves kimutatását, amelyek csökkentett mozgásképességű, illetve fogyatékkal élő személyeknek biztosított segítségnyújtáshoz kapcsolódnak.

9. cikk

A segítségnyújtással kapcsolatos minőségi követelmények

(1) Azon repülőterek kivételével, amelyek éves **kereskedelmi** utasforgalma **150 000** főnél kevesebb, a repülőtér vezetése a repülőtér használóival – ha létezik, a repülőtér használóinak bizottságán keresztül –, valamint a **fogyatékkal élő és** csökkent mozgásképességű utasokat képviselő szervezetekkel **együttműködve** meghatározza az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtás minőségi követelményeit, és a biztosításukhoz szükséges erőforrásokat. A követelmények meghatározása során teljes mértékben figyelembe kell venni a **fogyatékkal élő** és csökkent mozgásképességű személyek közlekedésének elősegítésére vonatkozó, nemzetközileg elismert politikákat és magatartási szabályokat, **különösen az ECAC Magatartási Kódexét**. A repülőtér vezetése köteles közzétenni a minőségi követelményeket.

(2) A légi fuvarozó és a repülőtér vezetése megállapodhat, hogy a légi fuvarozó által a repülőterre és a repülőterről szállított utasok számára a repülőtér vezetése az (1) bekezdésben meghatározott követelményekben előírtnál magasabb színvonalú segítségnyújtást biztosít, vagy az I. mellékletben meghatározott szolgáltatásokon túl többszörszolgáltatásokat is nyújt. Ezek finanszírozására a repülőtér vezetése a 8. cikk (3) bekez-

2005. december 15., csütörtök

désében meghatározott díjon felül további díjat róhat ki a légi fuvarozóra, amelynek költségalapúnak és átláthatónak kell lennie, és mértékét az érintett légi fuvarozóval lefolytatott konzultációt követően kell meghatározni.

10. cikk

A légi fuvarozók által biztosítandó segítségnyújtás

A légi fuvarozó az e rendelet hatálya alá tartozó repülőtérről induló, **oda érkező** vagy ott átszálló **fogyatékkal élő vagy** csökkent mozgásképességű személy számára köteles **minden további díj nélkül** biztosítani a II. mellékletben meghatározott segítségnyújtást, amennyiben a kérdéses személy megfelel a 7. cikk (1), (2) és (4) **bekezdésében** meghatározott feltételeknek.

11. cikk

Képzés

A légi fuvarozók és a repülőtér vezetése:

- a) **biztosítja, hogy fogyatékkal élő és a csökkentett mozgásképességű személyeknek közvetlen segítséget nyújtó személyzet valamennyi tagja, beleértve az esetleges alvállalkozók által alkalmazottakat is, rendelkezzen ismeretekkel arra vonatkozóan, hogy hogyan elégíthetők ki a különböző fogyatékkal vagy mozgáskorlátozottsággal élő személyek igényei,**
- b) **képzést biztosít a fogyatékkal élők egyenjogúságáról, és a fogyatékkal kapcsolatos tudatosság növeléséről a repülőtéren dolgozó személyzetük minden olyan tagja számára, aki közvetlenül kapcsolatba kerül az utazóközönséggel,**
- c) **biztosítja, hogy a felvételt követően minden új alkalmazott részesüljön a fogyatékkal kapcsolatos képzésben, valamint hogy adott esetben a személyzet tagjai ismeretfrissítő képzéseken vegyenek részt.**

12. cikk

Elveszett vagy megrongálódott kerekés székekért, valamint egyéb, mozgást segítő berendezésért és segítő eszközökért nyújtott kártérítés

Ha a repülőtéri kezelés vagy repülőgép fedélzetén történő szállítás során kerekés székek, egyéb, mozgást segítő berendezések vagy segítő eszközök elvesznek vagy megrongálódnak, az utast, akihez ezek az eszközök tartoznak, kártérítésben kell részesíteni, összhangban a nemzetközi, közösségi és nemzeti jogi előírásokkal.

13. cikk

A kötelezettség alóli mentesülés tilalma

A **fogyatékkal élő és a** csökkent mozgásképességű személyekkel szemben e rendelet szerint fennálló kötelezettségek nem korlátozhatók, és azok alól nem lehet mentesülni.

14. cikk

Végrehajtás

(1) Minden tagállam kijelöl egy **vagy több** szervet, **amelyek** e rendelet végrehajtásáért **felelnek** a **tagállam területén** elhelyezkedő repülőterekről induló és oda érkező légi járatok tekintetében. Ez a szerv, illetve szervek szükség szerint meghozza azokat az intézkedéseket, amelyek biztosítják a **fogyatékkal élő és a** csökkent mozgásképességű személyek jogainak tiszteletben tartását, ideértve a 9. cikk (1) bekezdésében meghatározott minőségi követelményeknek való megfelelést is. A tagállamok a kijelölt szervekről, illetve szervekről tájékoztatják a Bizottságot.

(2) **A tagállamok adott esetben előírhatják, hogy az (1) bekezdés szerint kijelölt végrehajtó szerv vagy szervek a 8. cikk kielégítő végrehajtásának biztosításáért is feleljenek, beleértve a díjakra vonatkozó rendelkezéseket is, a tisztességtelen verseny elkerülése céljából. E célból egy külön szervet is kijelölhetnek.**

2005. december 15., csütörtök

(3) E rendelet vélt megsértése esetén panasz nyújtható be az (1) bekezdés szerint kijelölt **szervnek vagy** szervezetnek, illetőleg a tagállam által esetleg kijelölt más, erre hatáskörrel rendelkező **szervnek**.

(4) **Ha valamely tagállamban egy szervhez olyan ügygel kapcsolatban érkezik panasz, amely egy másik tagállam kijelölt szervének hatáskörébe tartozik, akkor a panaszt továbbítani kell e másik tagállam szervének.**

(5) **A tagállamok intézkedéseket tesznek a fogyatékkal élő és csökkent mozgásképességű személyek tájékoztatására az őket e rendelet alapján megillető jogokról és a kijelölt szervhez vagy szervezetekhez benyújtható panasz lehetőségéről.**

15. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést megtesznek azok végrehajtása érdekében. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A **tagállamok értesítik** a Bizottságot e a rendelkezésekről, és haladéktalanul közlik a Bizottsággal az e rendelkezéseket érintő minden későbbi módosítást is.

16. cikk

Jelentés

A Bizottság 2010. január 1-jéig jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet végrehajtásáról és hatásáról. A **jelentést** szükség szerint mellékelni kell a rendelet előírásainak részletesebb végrehajtását vagy a rendelet felülvizsgálatát célzó jogalkotási javaslatok **kell, hogy kísérik.**

17. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet **az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő kihirdetését követő huszadik napon** lép hatályba. **Ezt a rendeletet ... (*)-tól/-től kell alkalmazni, kivéve a 3. és a 4. cikket, amelyek ... (**)-tól/-től alkalmazandók.**

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt ...-ban/-ben, ...-án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

(*) **Két évvel a Hivatalos Lapban történő kihirdetést követően.**

(**) **Egy évvel a Hivatalos Lapban történő kihirdetést követően.**

I. MELLÉKLET

A repülőterek **vezetésének felelősségi körébe tartozó** segítségnyújtás

A szükséges segítségnyújtás és intézkedések annak érdekében, hogy a **fogyatékkal élő és a** csökkent mozgásképességű személyek:

- **az 5. cikkben** meghatározott módon a terminálépületeken belül és kívül kijelölt pontokon bejelenthesék a repülőterre való megérkezésük tényét és kérhessék a segítségnyújtást,
- a kijelölt pontokról eljuthassanak az utasfelvételi pulthoz,